

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 47008**Nom:** Optometria comunitària**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 3**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2280 - Màster Universitari en Optometria Avançada i Ciències de la Visió	Facultat de Física	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2280 - Màster Universitari en Optometria Avançada i Ciències de la Visió	Materias Optativas	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GENE SAMPEDRO ANDRES

RESUM

L'assignatura aborda el paper de l'òptic-optometrista en la promoció, prevenció i educació en salut visual des d'una perspectiva comunitària. S'analitzen els principals factors socials, ambientals i epidemiològics que afecten la visió, així com la planificació, implementació i avaluació de programes de cribatge i d'intervenció en salut visual poblacional.

El contingut formatiu incorpora l'estudi de la prevalença de disfuncions visuals en diferents grups de població, els determinants socials de la salut i el marc conceptual dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. Així mateix, s'examina el paper estratègic de l'optometria en els sistemes de salut pública, especialment la seua integració en l'atenció primària i la seua contribució a l'equitat, l'accessibilitat i la detecció precoç d'alteracions visuals.

En finalitzar, l'estudiantat serà capaç de dissenyar i valorar intervencions comunitàries en salut visual, col·laborant amb professionals de l'àmbit sociosanitari i aplicant un enfocament ètic, inclusiu i basat en l'evidència.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana tindre coneixements previs sobre optometria clínica.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2280 - Màster Universitari en Optometria Avançada i Ciències de la Visió

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis prenent com a base l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Aplicar tècniques d'avaluació i detecció de problemes visuals a escala comunitària com cribratges visuals i avaluacions de la salut ocular bàsiques.

Col·laborar amb altres professionals de la salut i actors comunitaris per a desenvolupar estratègies de prevenció, promoció i educació en salut visual.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer els factors de risc ambientals, cardiovasculars, hàbits i estils de vida en la funció visual.

Conèixer els límits funcionals de la visió humana i la seua relació amb l'edat, ja siga en l'àmbit laboral i en activitats d'oci, en connexió amb els factors de visibilitat associats a la tasca.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer la incidència i la prevalença de les alteracions de la visió.

Conèixer les normatives relacionades amb la protecció ocular i rendiment visual.

Conèixer què és i com es planifica un cribratge de la visió en la comunitat.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Discutir judicis diagnòstics i presa de decisions adequada en matèria d'educació en salut visual.

Dissenyar, implementar i avaluar programes i activitats de promoció de la salut visual a escala comunitària, tenint en compte factors socioeconòmics, culturals i demogràfics.

Promoure la salut visual a escala comunitària.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Tema 1. Concepte de salut i de comunitat

S'aborda el concepte de salut des d'una perspectiva àmplia, integradora i multidimensional, entenent-la com un estat de benestar físic, mental i social, més enllà de la simple absència de malaltia. S'introdueix l'enfocament comunitari de la salut, destacant la influència dels determinants socials i el paper actiu de la comunitat com a espai d'intervenció sanitària. Així mateix, s'exploren les definicions essencials de salut pública i salut comunitària, amb una aplicació específica a l'àmbit de la salut visual. Finalment, s'analitzen els models d'atenció que inclouen l'òptic-optometrista com a agent clau en la promoció, prevenció i millora de la salut visual des d'una perspectiva comunitària.

Tema 2. Organització de l'optometria comunitària

S'analitza l'estructura organitzativa de l'optometria comunitària i la seua integració dins dels sistemes públics de salut, posant especial èmfasi en el paper de l'òptic-optometrista dins dels equips interdisciplinaris d'Atenció Primària. Es revisen els marcs normatius i estratègics que sustenten la seua participació, així com experiències consolidades en diferents comunitats autònomes. El tema inclou també l'anàlisi de l'atenció visual en entorns no clínics, com ara programes escolars, campanyes de prevenció i unitats mòbils de cribratge, destacant el valor del treball col·laboratiu amb altres professionals sanitaris i agents comunitaris per a millorar l'accés i l'equitat en salut visual.

Tema 3. Paper de l'òptic-optometrista comunitari

S'aprofundeix en el paper de l'òptic-optometrista com a agent de salut en entorns socials diversos, ampliant la seua funció més enllà de l'exercici clínic individual. S'analitza la seua aportació en accions de prevenció, educació per a la salut i detecció precoç d'alteracions visuals, amb especial atenció a la seua capacitat per a reduir desigualtats en l'accés a l'atenció visual. Es destaca la seua participació en programes d'intervenció pública, campanyes comunitàries i activitats de promoció, així com la seua habilitat per a establir vincles de confiança, oferir orientació educativa eficaç i fer derivacions adequades i oportunes dins del sistema sanitari. El treball col·laboratiu amb altres professionals i actors comunitaris es presenta com un pilar essencial del seu exercici

en l'àmbit de la salut visual pública.

Tema 4. Incidència i prevalença de les alteracions de la visió

Es revisen les principals disfuncions visuals en les diferents etapes de la vida -infància, edat adulta i envelliment- des d'una perspectiva epidemiològica. S'analitzen indicadors essencials com ara la incidència, la prevalença i la càrrega social d'estes alteracions, amb especial atenció als col·lectius vulnerables. A través de l'ús de fonts de dades poblacionals, l'alumnat aprén a interpretar tendències, identificar necessitats no cobertes i planificar intervencions optomètriques comunitàries basades en l'evidència. L'anàlisi d'estes dades permet prioritzar accions i orientar recursos de manera eficient en el context de la salut visual pública.

Tema 5. Planificació i execució de programes de cribatge visual

S'aborden els fonaments del cribatge visual en l'àmbit comunitari, des de la identificació i selecció de la població diana fins a l'avaluació de l'eficàcia i l'impacte dels programes. Es treballen conceptes clau com ara sensibilitat, especificitat, validesa i cost-efectivitat, i es revisen protocols estandarditzats utilitzats en salut pública. L'alumnat aprendrà a dissenyar, implementar i avaluar programes de cribatge visual amb base científica, tenint en compte els criteris poblacionals, logístics, ètics i tècnics necessaris per a la seua correcta aplicació. L'assignatura fomenta una visió crítica i responsable en la planificació d'intervencions de detecció precoç en contextos reals.

Tema 6. Factors de risc i hàbits que afecten la funció visual

S'analitzen els factors de risc ambientals, cardiovasculars i conductuals que incideixen directament en la salut visual, incloent-hi l'exposició prolongada a pantalles, la radiació solar, el tabaquisme, el sedentarisme o les malalties cròniques. Es promou una intervenció optomètrica centrada en l'educació sanitària, l'acompanyament en la modificació d'hàbits i l'adopció d'estils de vida saludables. Des d'un enfocament preventiu i comunitari, es fomenta el desenvolupament d'estratègies educatives que permeten a la població identificar riscos i prendre decisions informades per a preservar la seua funció visual al llarg del cicle vital.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	20,00
Seminari	10,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
-----------	-------

Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	45,00

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura Optometria Comunitària empra una metodologia activa, participativa, aplicada i centrada en l'estudiantat, que combina sessions teòriques, seminaris aplicats i l'ús d'entorns virtuals per a afavorir l'aprenentatge autònom i col·laboratiu.

Classes teòriques:

S'utilitza principalment el mètode expositiu mitjançant classes magistrals, amb suport de material audiovisual (imatges, vídeos, esquemes i diagrames) que faciliten la comprensió dels conceptes clau i la seua aplicació pràctica. Estes sessions es complementen amb activitats d'anàlisi crítica, resolució de casos i reflexió col·lectiva, permetent a l'alumnat integrar els continguts en contextos reals d'intervenció comunitària. Les classes teòriques proporcionen així una base conceptual sòlida per a abordar la promoció i prevenció en salut visual.

Seminaris:

En els seminaris es proposa la resolució d'exercicis, qüestionaris i casos pràctics que estimulen la participació activa de l'estudiantat. Estes activitats estan orientades al debat, l'aplicació pràctica dels coneixements i la reflexió ètica i social sobre el paper de l'òptic-optometrista en l'àmbit comunitari. Es fomenta la discussió argumentada i la capacitat de treball en grup per a abordar situacions complexes des d'un enfocament interdisciplinari.

Aula virtual i aprenentatge autònom:

L'ús de l'aula virtual permet l'accés continu a recursos docents, continguts complementaris i activitats síncrones o asíncrones, adaptades tant a la modalitat presencial com virtual. Es promou així un aprenentatge autònom i flexible, facilitant que l'alumnat desenvolupe propostes innovadores vinculades a la salut visual comunitària, l'equitat en l'accés als serveis i la col·laboració interprofessional.

Este enfocament metodològic afavorix l'adquisició de competències transversals, com ara el treball en equip, el pensament crític, la comunicació efectiva i la capacitat per a intervindre en problemes complexos des d'una perspectiva sanitària i social.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es basa en una combinació de proves individuals i/o treballs

col·laboratiu, amb l'objectiu de valorar tant el domini conceptual com la capacitat d'aplicació pràctica dels coneixements adquirits. Els components i les seues ponderacions són els següents:

- Examen teòric o teòric-pràctic (70 % de la nota final):
Avaluació presencial que podrà incloure preguntes de desenvolupament, tipus test o la resolució de casos vinculats a la salut visual comunitària. Esta prova té com a finalitat comprovar la comprensió dels continguts fonamentals i la capacitat d'anàlisi de l'estudiantat en contextos aplicats.
- Avaluació de treballs individuals o en grup (30 % de la nota final):
Inclou l'elaboració de propostes com ara campanyes de promoció de la salut visual, disseny de programes de cribratge o anàlisi de casos clínics relacionats amb la intervenció optomètrica en l'entorn comunitari. Estos treballs permeten valorar la iniciativa, la creativitat, el pensament crític i el treball en equip.

En segona convocatòria, l'examen teòric es realitzarà amb el mateix format i ponderació (70 %). Pel que fa als treballs individuals o en grup, l'alumnat podrà tornar a realitzar l'activitat.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques:

- National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine; Health and Medicine Division; Board on Population Health and Public Health Practice; Committee on Public Health Approaches to Reduce Vision Impairment and Promote Eye Health. *Making Eye Health a Population Health Imperative: Vision for Tomorrow*. Editors: Welp A., Woodbury R.B., McCoy M.A., Teutsch S.M. National Academies Press; 2016. ISBN 978-0-309-43998-5.
- Consejo General de Colegios de Ópticos-Optometristas. *Libro Blanco de la Salud Visual en España 2025*. Consejo General de COOO; 2025.
- Grosvenor T.P. *Primary Care Optometry*. Butterworth-Heinemann; 2007 (5.ª ed.). ISBN 978-0750675758.

Referències complementàries:

- Organización Mundial de la Salud. *World Report on Vision*. WHO; 2019.
- Organización Mundial de la Salud / IAPB. *Integrated People-Centred Eye Care: Including Eye Care in Health Systems*. WHO / IAPB; 2021.
- Organización Mundial de la Salud. *Vision and Eye Screening Implementation Handbook*. WHO; 2024.
- Blanchet K., Gilbert C., de Savigny D. *Rethinking Eye Health Systems to Achieve Universal Coverage: The Role of Research*. *The British Journal of Ophthalmology*. 2014;98(10):

1325-1328. doi:10.1136/bjophthalmol-2013-303905.